

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

FRITKOTSTORY

Een absurde komedie in twee bedrijven

door

BENNY BAUDEWIJNS

Toneelfonds J. JANSSENS * Antwerpen

1986

(N° 1614)

DE PERSONAGES:

JOSEPH: Een frituuruitbater die aan zijn pensioen toe is, eerlijk en hardwerkend.

JULIEN: Clochard van het dorp, lui en een mensentreiter.

LENA: Kleindochter van Joseph, een lief en eerlijk meisje.

RENE: De verloofde van Lena, studeert voor landbouwingenieur.

OKTAAF: Vader van René, een grote mond, wil dan ook in de politiek gaan.

CHARLOTTE: Moeder van René, bazige vrouw.

ROBERT: Vrijgezel van het dorp, homofiel.

ANDRE: De nieuwe postbode, vriendje van Robert.

PASTOOR: Ofwel nonkel Louis, nonkel van Charlotte, gepensioneerd pastoor.

GRAFMAKER 1:

GRAFMAKER 2: gemeentearbeiders.

GERECHTSDEURWAARDER: Verstrooid als geen een.

FOTOGRAAF: Wil steeds op de onmogelijkste momenten een groepsfoto maken.

IEMAND UIT PUBLIEK: Figuranterolletje.

TEKSTOPGEEFSTER: Heeft eveneens figuranterolletje.

REGISSEUR: Verschijnt ook even op toneel.

(2 dames, 11 heren, 3 figuranten.)

E E R S T E B E D R I J F .

(Het doek gaat op, de scene is leeg. Plots hoort men een wekker aflopen. Julien, de clochard, staat recht in zijn container. Hij rekt zich eens goed uit en komt dan via het trapje uit zijn container. Hij neemt zijn radiootje en zet het midden scene. Er komt vrolijke rock and roll-muziek uit.

Hij doet een paar passen en wil dan radiootje afzetten.

Wanneer hij de knop omdraait, blijft de muziek echter doorspelen. Julien doet verwoede pogingen om de muziek te stoppen, niets helpt. Ten einde raad neemt hij een hamer uit zijn container en slaat het radiootje aan gruzelementen, de muziek blijft doorspelen. Hij raapt de brokken op en deponeert ze in een pedaalemmer, die naast de container staat. Op het moment dat het deksel op het vuilbakje dichtklapt, houdt de muziek op.

Julien vindt dat plezant en probeert het een paar keren.

Telkens hij op het pedaaltje duwt en het deksel omhoog komt, start de muziek.

Na een paar keren verdwijnt Julien in zijn container.

(Joseph en Lena op, komen tot bij frituur.)

JOSEPH: - Nee, nee, Leentje, ge moet ni komen zagen en klagen want het is allemaal uw schuld. Hadde gij alles gedaan wat da kik gisteren gevraagd heb, dan hadde vanavond misschien, pas op, ik zeg: misschien, mogen uitgaan.

LENA: Maar ik em toch alles gedaan wat dat ge mij gevraagd hebt ?

JOSEPH: Nee, dat hebde gij ni gedaan.

LENA: Ik em de vitrine afgewassen, van binnen en van buiten, de con-
toir gewassen en de grond geschuurd.

JOSEPH: Da's allemaal goed. Maar ik had gevraagd om al ne kilo of tien patatten te schellen, zodanig da we vandaag een beetje later konden komen. En dat hedde ni gedaan.

LENA: Ja, ik weet het, da ben ik vergeten. Maar dat is nu wel den ierste kier da ge mij vraagt om op voorhand patatten te schellen.

JOSEPH: Ik had geire naar de koers op tv gezien. Het was Gent - We-
velgem vandaag. Maar doordat de juffrouw haar werk zo goed gedaan

heeft, kan Joseph fluiten naar de koers. Plezant he, as ge dat allemaal moet meemaken in aven awen dag.

LENA: Maar bompa toch, ik em kik da toch ni ekspres gedaan.

En waarom kopen we geen geschelde patatten ?

JOSEPH: Over mijn lijk. Hoe dikwijls moet ik a nog zeggen dat er in mijn fritkot alleen kwaliteitsfritten verkocht worden. En as ge patatten pakt die op voorhand gescheld zijn, dan krijgde a fritten nooit schoon bruin en dan zijn ze ni krokant genoeg ook.

Dan hebde daar zo een pak me van die papfritten zoals ge in al die Hollandse fritkoten krijgt.

En da, da wil ik ni.

LENA: Ok bompa, maakt a na ni kwaad, dat is slecht voor a hart. Kom, ik zal er mij eens tegenleggen si, en binnen een half uur spreken we er ni mi van.

JOSEPH: Zoe wil ik het oren zie.

(Zet luiken van frituur open)

En ze goed dun schellen he, want ik ken a. Als ge aan a ni in het oog heeft dan hebde een schelle nog dikker as een banaan en komt er uit elke patat ien frit. Da maakt misschien de rekening van menier Oktaaf, want dane geeft die schellen aan zijn verkens, maar da maakt zeker mijn rekening ni. Ronde petatten en geen vierkante !

LENA: Bompa, da was toch maar in het begin toen ik het nog zoe goed ni kost, dat ik van die dikke schellen had.

Maar nu toch ni meer.

JOSEPH: Ik zal a toch maar goed in het oog haven. Want as ge da eens uittelt : op ne kilo patatten verliest soms een heel pak van 35 frang as ge te dik schelt. En aangezien da ge een pak minder verkoppt, verkoopt ge ook een portie mayonaise minder, of sauce américaine, en dat is nog erger want da kost tien frang voor een portie en mayonaise maar vijf.

LENA: Ja bompa, ik let wel op.....

Maar mag ik dan vanavond uitgaan ?

JOSEPH: En mij d'er weeral alleen laten voorstaan. Daarbij, moette na op ne vrijdagavond ook beginnen uitgaan ?

Die jeugd van tegenwoordig, as ge die liet toen dan zouden ze alle dagen uitgaan, maar werken dat is iets anders.

LENA: Daar is een bal in de zaal van de pastoor. Voor de opening van de kermis. Voor die van de gemeente is het verniet entree.....

En dinges komt ook.....

JOSEPH: Dinges ?

LENA: Wel ja, ge weet wel wie da'k wil zeggen: René.

JOSEPH: René ?

LENA: Allez toe, René de zoon van menier Oktaaf. Ge hebt zelf gezegd dat da schoon volk is.

JOSEPH: Schoon volk ? Dat em ik ni gezeid. Ik em gezeid : goe volk. Ze zitten er goed in, da wel. Maar schoon ? Da weet ik ni. Ik vind dat die meneer Oktaaf met den dag meer op zijn verkens begint te trekken.

LENA: Zeg bompa, dat is ni waar.

(Dan ietsje verlegen)

Bompa, moest René me soms vragen om te.... allez, om te traven, dan geefde gij toch uw toestemming he ?

JOSEPH: Ja maar,.....

LENA: Da gade gij toch doen he ? Gij zijt den ienigste aan wie ik het kan vragen, da gade gij toch doen he.

JOSEPH: Allez kom, doe maar voort.....

POSTBODE: (Komt op midden. Men ziet duidelijk dat hij een beginnening is.)

Amaai zeg, nu hadden ze mij wel verwittigd dat da zwaar werk was, maar zo zwaar, dat had ik na toch ook ni verwacht. Die saccoche is ni te slepen, daar krijgde na twee dagen ne kromme rug van.

JOSEPH: Ha, zijde gij de nieuwe ?

POSTBODE: Da weet ik ni, ik kom just toe.....

Ah, ge wilt zeggen, de nieuwe facteur ? Ja, da benne kik.

Mijn naam is André De Cock, maar al mijn kameraden noemen mij Dreken.....

En wie zedde gij ?

JOSEPH: Kurieus is em ook al.

Ik noem Joseph, maar al mijn kameraden noemen mij Joseph.

POSTBODE: (Verstaat de mop niet)

Wel..... eh..... hedde gij er dan niks op tegen da'kik u Joseph noem, gelijk as uw kameraden doen.

JOSEPH: Natuurlijk emme kik daar iet op tegen. Noem mij maar Joseph, da's mijne officiele naam.

POSTBODE: (Kan niet meer volgen)

Joseph dus.... Zeg Joseph, ik em hier een klein problemken.

Ik zoek ne zekere Julien Dossche. Ik em hier ne cheque voor hem en daar staat als adres op: Marktplaats nr 3. Ik em mij ierst al nen bult gezocht naar de marktplaats, maar die nr 3 die vind ik ni.

Daar is da nr 1 en ginder springt da direkt op nr 17. Waar zijn al die ander huizen naartoe ?

JOSEPH: Da moet eens aan Dolf vragen.

POSTBODE: Dolf ? Waar zou ik dieje kunne vinden ? Ja, ziede, ge moet het mij ni kwalijk pakken, maar ik ben hier nog nieuw in de gemeente. Zoveel volk ken ik hier nog ni.

Diejen Dolf, is da de champetter of zo ?

JOSEPH: Champetter ? Bah, zoe is em misschien begost, maar dat em da moest gehoord emme, ge zoudt er ni goe van zijn.

Chance dat em ni meer leeft.

POSTBODE: Ja maar, as em ni meer leeft, hoe moet ik het em dan vragen ?

LENA: (Heeft medelijden omdat ze met zijn voeten spelen)

Bompa wil zeggen dat al die huizen d'er ne mi staan omdat ze in den oorlog platgebombardeerd zijn door Adolf Hitler.....

POSTBODE: Ah, da was een grapke dus.....

Zeg, en die nr 3, bestaat die ?

LENA: Natuurlijk, hiernaast.

POSTBODE: Hiernaast ? Maar daar staat toch niks, buiten dieje vuilbak.

JOSEPH: Vuilbak, da Julien da moest horen, ik denk da ge nog just groot genoeg zoudt zijn om in a saccoche te kruipen.

Kom eens mee, manneke. Ik zal a ni keer wijzen waar dat menier Julien Dossche woont.

(Samen naar container, Joseph belt aan)

He, dikke luiirik, zet a lam gat eens recht want ze komme ave poen aan huis bestellen.

JULIEN: Hoe is het met de prostat en de rumaties, Joseph ?

JOSEPH: As ge mij nog dikwijls uitlacht, dan laat ik hiel aven ba-zaar wegslepen naar het stort. Da's de enigste plaats waar da ge thuis zijt.

JULIEN: Werkt na al ni op mijn zenuwen van s'mergens vroeg of ik roep er de police bij. Ik zeg het a nog iene kier: ik mag hier staan van den burgemeester, ik betaal grondbelasting gelijk as alleman. En hoe dat a huis er moet uitzien da staat in gien enkel wetboek. As kik na goesting em om in ne container te wonen dan doenne kik da toch wel zeker. Wa moette gij daar na uwe neus komme insteken.

JOSEPH: Weette wa da ze in mijnen tijd deden met mensen gelijk as

gij, he ? Die vlogen recht Titeca in. Maar na, na komme ze het geld nog onder a gat brengen.

POSTBODE: Nee, nee, ik moet dane cheque gewoon in de hand afgeven, da's alles.

JULIEN: (Tot Joseph)

Da's de cheque van mijn invaliditeitspensioen. Daar hedde gij gien zaken mee. Hedde gij maanden in de kliniek gelegen of ik, na da zwaar accident ?

JOSEPH: Accident, accident. Het ienige wat dat er ver-accidenteerd was, da was ave jef, en da is toch niks, want dieje hedde gij toch ni vandoen. D'er is toch geen ien vrouw die het uithaaft bij a, ge stinkt nog nijger dan ne gewone vuilbak.

JULIEN: Kom facteur, kom maar binnen, want anders gaan d'er hier nog ongelukken gebeuren.

En gij, kruipt terug in a kot en bakt wa van a rotte fritten. En als dieje vettige walm van uwe fritketel nog eens naar hier waait, dan zet ik een stopsel op a schouw da ge precies in den oven "zelf een friet wordt".

JOSEPH: Dpvretter van het goevernement, leegloper.....

LENA: Kom bompa, peist aan uw hart; Dat is na toch allemaal de moeite ni waard.

JOSEPH: Dieje vuile luiirik, die de mensen die nijg werken dan nog uitlacht. Wij betalen voor zijn onderhoud.

JULIEN: Kom maar binnen facteur, maar wilde a voeten afkuisen, want ik em gisteren gekuist.

Een druppelke ?

POSTBODE: Ja geire, maar ni te veel.

ROBERT: (Op midden. Tikje verwijfd)

Zeg, zeg, na emme kik toch iets voor zie. Ho mensen, ik ben d'er hielemaal mijne kluts van kwijt.

Halez, beziet da na ne kier. Ik had zoe een schoon paar rooie kouskes gekocht, toffe zeg, en gemakkelijke.

En die gingen goed op mijne blauwe blue-jean, en op mijne nieuwe bloezon. Nu em ik die in het wasmachine gestoken, op 40 graden, gelijk as het moet he.....

nu moette eens zien.....

(Toont heel afgebleekte kousen)

En al mijn witte calconnekes zijn helemaal roos. Het is precies het ondergoed van een striptiseus. En ze zijn helemaal ingetrokken ook.

Ho, ik mag er ni aan denken, want dan krijg ik mijn migraine.
Maar na het ergste.....

JOSEPH: Bestaat er nog iets erger ?

ROBERT: Maar ja, bezeet eens. Ik weet ni wa da ze tegenwoordig in da waspoeier steken, maar in alle geval, niks dat op iets trekt. Ziet eens wat een gaten in mijn nieuwe kouskes.

JOSEPH: Ik paas dat da van de zure regen komt. Ik em daar eens ne program van op den tv gezien. Da's iets dat in de lucht zit en dat d'ander dinges opvret zodat er niks ne mier van overblijft. Allez, precies gelijk as dat er hier ne hoop geld zou liggen en daar het goevernement, awel naar nen tijd blijft er ook niks ne mier over van da geld.

ROBERT: Ja maar, wa moet ik na met mijn kouskes beginnen ?

JOSEPH: Zeg jong, ik em een fritkot, giene lingeriewinkel.

LENA: As ik sebiet tijd en dan zal ik eens zien of da'k da kan repareren.

JOSEPH: Sebiet moeten er hier fritten gebakken worden, en daarmee gedaan.

POSTBODE: (Terug op uit container, Robert op bank)

Welbedankt voor het druppelke, Julien. Maar na moet ik weg gaan. Ik moet zien da'k op tijd weer zijn in de post, want anders maak ik ne slechte indruk van den lesten dag.

(Tot bij fritkot)

Vriendelijke mens zeg. As alleman hier zo is, dan gaat danen toernee nog meevallen.

ROBERT: Zijde gij onze nieuwe fakteur misschien ?

POSTBODE: Ja, mijne naam is André De Cock, maar al mijn kameraden noemen mij Dreken.

Zeg, da zijn schoon kouskes. Zijn die voor uwe kleine misschien ?

ROBERT: Si, na lacht dat de mensen al uit van zijne iesten dag.

Die kouskes zijn ni voor ne kleine, die zijn.....

allez, die waren voor mij. Iene kier gewassen en naar de voeten. En mijn calconnekes dan..... (weent)

POSTBODE: Ekskuzeid mij, ik wilde helemaal ni met a lachen.....

(Gaat ook op bank zitten, neemt kousen)

Integendeel, ik weet hoe triestig dat het is. Ge geeft daar dan zo veel geld aan en dan trekt het op niks.

Ik em zo eens een paar schoenen gekocht, schoontjes zulle. Ik had

die zien staan in ne schoenwinkel op mijne andere toernee. Zo zwarte, nogal nijg open. Want da moet ik emme, ik em nogal ne hoge wreef, ziede ? En as ik gien open schoenen aan em, dan kan ik ni marcheren.

Ik em dat in het begin voor gehad met die botinnen van de post. Zeer voeten, om mee te schrieven. Allez, om dan verder te vertellen: Ik koop die schoentjes, en die waren dier. Ik zeg, allez, na zal ik wel eens een paar goeie emme, met goe leer en alles..... Ach jong, ik loop daar iene kier mee in de regen, s'anderendaags... da waren precies kindersandallekes.....ho, ik mag er ni aan pazen.....(Weent)

ROBERT: Allez toe, kalmeer maar. Kom, we moeten ons ongeluk moedig dragen, het leven met zijn zware tegenslagen vlak in de ogen zien en ons verdedigen. Da's de ienigste kans om te overleven.

(Beiden recht en willen afgaan)

POSTBODE: Mijne zak..... allez, mijn saccoche me mijn brieven.

ROBERT: En mijn kouskes.....Zie da na toch, daar geeft ne mens zo-veel geld aan.

(Beiden af. Joseph heeft scene gevolgd door raam fritkot)

JOSEPH: Ja, da gaat hier nog een schoon foor worden.

JULIEN: (Op uit container)

Zeg Joseph, as er iemand naar mij moest vragen, ik ben efkens weg naar de bank. Mijne cheque gaan inwisselen.

JOSEPH: Dikke vuile luirik.....

(Fotograaf komt op midden. Joseph en Julien verschieten.

Joseph op uit fritkot. Het is duidelijk dat er iets misloopt in deze scene.)

FOTOGRAAF: Ha, dag Emiel, dag Johny (echte voornaam van de spelers) Hoe is het ermee ? Alles goed ?

JOSEPH: (Valt uit rol van oude man)

Maar enfin, wa komde gij hier doen ?

FOTOGRAAF: Ha, ik kom eens zien he, een een fotooke trekken van ulle stuk. Allez, ge weet toch da kik van de gazet kom.

JULIEN: (Ook uit zijn rol)

Maar da kan toch ni ? Wijle zijn aan het spelen.

FOTOGRAAF: Allez, zieverit ni he.

JOSEPH: Maar enfin, hedde gij die affichen aan den entree van de zaal ni gezien ? Door staat toch wel op da me vandaag spelen zeker.

En al diemensen in de zaal, die zitten daar voor Piet Snot, mis-
schien ?

FOTOGRAAF: (Kijkt in de zaal)

Is da echt ?..... Maar ulle regisseur heeft mij gezegd: komt een
paar foto's trekken op de générale, den heeft alleman zijn kostuum al
aan.

JULIEN: Maar de générale, da was gisteren. Vandaag spelen we al voor
echt.

FOTOGRAAF: O god, na zenne kik g'ambeteid. Ik gaan rap, ik zal ulle
laten verderspelen..... Zeg, mag ik dan onder de pauze komme een
groepsfoto maken ?

JULIEN: Ja, ja, maar gaat na weg.

FOTOGRAAF: Jongens, ekskuzeid mij nog, he. (Af)

(Stem van de tekstopgeefster via mikro achter scene)

TEKSTOPGEEFSTER: Dames en heren, onze ekskuzes voor deze ongewilde
storing, onafhankelijk van onze wil. Wij hernemen dadelijk het stuk.

JOSEPH: Waar zaten we na, he ?

JULIEN: Ik gink mijne cheque naar de bank inwisselen. En gij had
just gezeid: Dikke vuile luiirik.

JOSEPH: Ah, ja.

(Ze herbeginnen. Beiden zijn terug hun personage)

Dikke vuile luiirik. Ge zegt dat alleen voor mij te pesten. Maakt
da ge uit mijn ogen zijt. En moest er iemand naar a komme vragen, rekent
maar ni op mij.

Ik stuur ze nog liever naar de maan.

(René, de zoon van meneer Oktaaf is opgekomen midden. Staat achter
beide heren, Lena ervoor. Ze zwaaien voortdurend naar mekaar)

JULIEN: Weette wa da gij zijt ? Nen dikke egoist. Gij paast alleen
maar aan a zelf.

JOSEPH: Ochottekes, menier pastoor is bezig. Luistert he manneke,
as ge iemand verwacht, dan moette maar thuisblijven.

Een ander moet dat ook doen.

JULIEN: Kruipt in a kot en zwijgt. (Kwaad af midden)

(René staat juist te zwaaien. Hij ziet dat Joseph hem ziet en begint
verveeld in zijn neus te peuteren.)

JOSEPH: (Kijkt eerst naar René, dan naar Lena, die daar heel ver-
liefd staat)

Ja, ik em het verstaant. Ik zal maar een komiske gaan doen zeker.